

Ustavni sud Bosne i Hercegovine
Уставни суд Босне и Херцеговине

**SREDNJOROČNI PLAN RADA
USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE
ZA PERIOD OD 2017. DO 2019. GODINE**

- bosanski jezik -

Sarajevo, septembar 2016.

SADRŽAJ

- 1. Uvod**
- 2. Strateški okvir**
- 3. Mandat, vizija i misija**
- 4. Analiza okruženja**
- 5. Osnovna programska opredjeljenja**
- 6. Resursi i kapaciteti potrebni za postizanje ciljeva**
- 7. Okvir za praćenje provođenja plana i evaluaciju rezultata**

Prilog 1: Akcioni plan srednjoročnog plana rada

Prilog 2: Grafički prikaz organizacije Sekretarijata Ustavnog suda

Ustavni sud Bosne i Hercegovine, na osnovu člana 77. stav (1) tačka f) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 94/14), te člana 6. Odluke o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 62/14), na Plenarnoj sjednici održanoj 30. septembra 2016. godine, usvojio je

SREDNJOROČNI PLAN RADA USTAVNOG SUDA BOSNE I HERCEGOVINE ZA PERIOD OD 2017. DO 2019. GODINE

1. UVOD

Ustavni sud Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud BiH) je uspostavljen članom VI Ustava Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustav BiH) kojim se uređuje pitanje nadležnosti i osnovna pitanja organizacije i procedure, te konačnost i obaveznost njegovih odluka. Navedenom ustavnom odredbom inoviran je ustavni položaj Ustavnog suda BiH čineći ga kompatibilnim sa standardima ustavnog sudstva – istovremeno i kao nezavisnog čuvara Ustava i kao institucionalnog garanta za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda ustanovljenih katalogom prava iz člana II i instrumentima Aneksa I Ustava BiH.

Ustavni sud nije dio ni zakonodavne, ni izvršne, niti redovne sudske vlasti, nego je Ustavom BiH pozicioniran kao posebna samostalna i neovisna vlast koja, na osnovu tog Ustava, djeluje kao korektivni faktor za ostala tri segmenta vlasti.

Mnogo je pokazatelja iz kojih proizlazi da je Ustavni sud BiH u potpunosti zauzeo svoje mjesto u bosanskohercegovačkom društvu, među kojima je u prvom redu činjenica da Evropski sud za ljudska prava smatra neophodnim da građani prije obraćanja tom sudu moraju iscrpiti apelaciju kao domaće pravno sredstvo pred Ustavnim sudom. Na to ukazuje i stalni rast broja predmeta, prije svega apelacija, pred Ustavnim sudom BiH.

U prvim godinama svog rada, i pored znatnog broja predmeta u radu, Ustavni sud BiH je uspijevao rješavati predmete najkasnije u roku od jedne godine od njihovog prijema. Međutim, nakon 2006. godine više nije moguće ostvariti ovaj tempo rješavanja predmeta i pored permanentnog preduzimanja normativnih i organizacionih mjera. Naime, godišnji priliv od preko 5.500 predmeta, praćen višegodišnjim ograničenjem u pogledu broja zaposlenih u Sekretarijatu Ustavnog suda BiH, naročito visokostručnog osoblja koje neposredno radi na obradi predmeta i kreiranju nacrtu odluka iz osnovne nadležnosti Ustavnog suda BiH, doveo je do produženja rokova za rješavanje predmeta. Tako je Ustavni sud BiH, i pored svih preduzetih mjera, u 2016. godinu prenio i jedan broj predmeta u kojima su apelacije podnijete 2012. godine (16 AP predmeta).

Ilustracije radi u sljedećoj tabeli je dat uporedni pregled broja zaprimljenih odluka, broja zaposlenih i budžeta Ustavnog suda BiH za period od 2002. do 2015. godine.

Godina	Broj zaprimljenih predmeta	Odobreni budžet	Broj zaposlenih
2002.	295	1.997.294	29
2003.	832	2.357.088	37
2004.	1.169	3.449.800	66
2005.	2.707	4.214.287	80
2006.	3.484	4.250.000	78
2007.	3.667	4.595.434	86
2008.	4.017	4.915.232	90
2009.	4.209	5.000.000	90
2010.	6.056	5.200.000	94
2011.	5.076	5.086.517	90
2012.	4.739	5.188.000	90
2013.	5.452	5.257.000	90
2014.	5.733	5.279.000	90
2015.	5.756	5.218.000	94

Kao što se može vidjeti iz tabele, porast broja predmeta u radu pred Ustavnim sudom BiH nije pratio porast finansijskih sredstava odobrenih državnim budžetom, niti povećanje broja zaposlenih u skladu s potrebama posla i zahtjevima Ustavnog suda.

Kod ovakvog stanja stvari, Ustavni sud BiH nastoji riješiti zaprimljene predmete u roku kraćem od tri i po godine čime se nastoji postići, pored ostalog, ostvarivanje ustavnih nadležnosti Ustavnog suda BiH bez povrede prava na pravično suđenje u razumnom roku, uz održavanje kvaliteta rada na najvišem nivou. Treba imati u vidu da je pravo na odluku u razumnom roku važan element cjeline zahtjeva za pravičnim suđenjem iz člana II/3.e) Ustava BiH i člana 6. stav 1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Dužina sudskog postupka već je duže vrijeme jedan od ključnih problema funkcioniranja pravosuđa u Bosni i Hercegovini. Ovo je složen problem koji muči ne samo zemlje u tranziciji već i druge evropske zemlje. Očito je da u Bosni i Hercegovini još uvijek nisu pronađeni odgovarajući mehanizmi za njegovo rješavanje. Evropski sud za ljudska prava smatra da su države potpisnice Evropske konvencije, bez obzira na razloge unutrašnje prirode koji se često navode kao objašnjenje i opravdanje za sporo rješavanje predmeta, dužne organizirati svoje pravne sisteme tako da domaći sudovi ispunjavaju zahtjeve člana 6. stav 1. Evropske konvencije, a to znači da im se osiguraju sve neophodne pretpostavke da svakome mogu jamčiti rješavanje u razumnom roku.

Evropski sud za ljudska prava do sada nije utvrdio niti jednu povredu prava na donošenje odluke u razumnom roku pred Ustavnim sudom BiH, za razliku od ustavnih sudova u regiji. Međutim, svako eventualno produženje roka rješavanja predmeta (zbog stalnog porasta broja predmeta praćenog limitiranim brojem stručnog pravnog osoblja) za posljedicu može

imati pokretanje postupka pred Evropskim sudom za ljudska prava zbog dužine trajanja postupka pred Ustavnim sudom BiH. Treba imati u vidu da su, u slučajevima u kojima je Evropski sud utvrdio povredu ljudskih prava, države dužne isplatiti znatna finansijska sredstva aplikantima. Ilustracije radi, u 2010. godini ukupan iznos koji je Evropski sud za ljudska prava dosudio svim odgovornim državama bio je 64.032.638,00 eura, dok je u 2011. godini dosudio ukupan iznos od 71.889.407,00 eura.

Prilikom izrade projekcije očekivanog priliva predmeta u narednom periodu pred Ustavnim sudom BiH krenulo se od osnovnih uzroka podnošenja velikog broja apelacija. Prvo, poštovanje ljudskih prava i osnovnih sloboda, i pored stalnog napretka, još uvijek nije na zadovoljavajućem nivou u Bosni i Hercegovini. S druge strane, znatno je porasla svijest svih građana o njihovim pravima i mehanizmima zaštite. Ne postoje ograničenja u vrstama, ni u vrijednosti spora pred bilo kojim redovnim sudom u Bosni i Hercegovini kao uvjet za podnošenje apelacije Ustavnom sudu BiH. Pored toga, u Bosni i Hercegovini postoji nekoliko krupnih, do kraja neriješenih, pitanja koja se tiču velikog broja građana i kao takva uzrok su masovnog obraćanja Ustavnom sudu BiH. Treba naglasiti i činjenicu da redovni sudovi, prilikom donošenja odluka, još uvijek ne vode dovoljno računa o primjeni standarda ljudskih prava iz Ustava BiH, odnosno Evropske konvencije. Iako Evropska konvencija i njeni protokoli imaju snagu ustavnih odredaba u Bosni i Hercegovini, pogotovo je redovni sudovi direktno ne primjenjuju, niti dovoljno koriste svoje ustavno ovlaštenje da zahtijevaju od Ustavnog suda BiH da donese odluku o tome da li je zakon koji bi trebali primijeniti na konkretan slučaj saglasan sa Ustavom BiH, Evropskom konvencijom i njenim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine, ili u pogledu postojanja ili domašaja nekog općeg pravila međunarodnog javnog prava koje je bitno za donošenje odluke redovnog suda. Ukoliko se navedeno posmatra u kontekstu nalaza sadržanog u Strategiji proširenja EU za 2015. godinu, prema kome „Bosna i Hercegovina se suočava sa mnogim izazovima u pogledu ljudskih prava i zaštite manjina. Pravni i institucionalni okvir za poštovanje ljudskih prava zahtijeva značajna poboljšanja, a usvojeno zakonodavstvo treba efikasno sprovoditi, posebno u pogledu borbe protiv diskriminacije” izvjesno je da Ustavni sud BiH i u narednom periodu treba računati sa istim, pa čak i većim prilivom predmeta.

U okolnostima kontinuiranog povećanja priliva predmeta i neadekvatnih ljudskih, tehničkih i prostornih kapaciteta, Ustavni sud BiH bio je prisiljen da rješavanju navedenih problema počne pristupati na strateški način. Kao rezultat, prvi strateški dokument Ustavnog suda „Strateški plan Ustavnog suda Bosne i Hercegovine za period od 2014. do 2016. godine“, usvojen je na Plenarnoj sjednici 4. jula 2014. godine. Imajući u vidu da krajem tekuće godine istječe period na koji se navedeni strateški plan odnosi, nesporna je potreba da se pristupi izradi novog strateškog dokumenta za sljedeći trogodišnji period, odnosno za period od 2017. do 2019. godine.

Kako je u međuvremenu Vijeće ministara Bosne i Hercegovine donijelo Odluku o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH” broj 62/14) i Uputstvo o metodologiji u postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH” broj 44/15), prilikom izrade strateškog dokumenta Ustavnog suda BiH praćena su uputstva u vezi s načinom pripreme, formatom i elementima za pripremu srednjoročnih planova rada, utvrđena navedenim dokumentima.

Budući da se strateški planovi i planovi rada Ustavnog suda BiH ne usklađuju sa Srednjoročnim programom rada Vijeća ministara BiH, to je strateški dokument Ustavnog suda BiH baziran na relevantnim dokumentima Strateškog okvira.

2. STRATEŠKI OKVIR

Ustav Bosne i Hercegovine

Ustav BiH, koji je donesen kao Aneks IV Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH, uspostavio je Ustavni sud BiH kao nezavisnog čuvara Ustava i institucionalnog garanta zaštite proklamovanih ustavnih načela i vrijednosti, naročito suvereniteta i teritorijalnog integriteta države, demokratskog uređenja, vladavine prava, ljudskih prava i osnovnih sloboda. Ustav BiH je ustanovio poseban položaj Ustavnog suda BiH u strukturi državne vlasti kao nezavisnog organa visokog autoriteta. Ustavni sud BiH je izdvojen iz sistema trodiobe vlasti. Dakle, Ustavni sud BiH nije dio ni zakonodavne, ni izvršne, ni redovne sudske vlasti, nego je najviši ustavni organ Bosne i Hercegovine koji garantira poštovanje i primjenu Ustava BiH i kao takav djeluje kao korektivni faktor za ostala tri segmenta vlasti.

Članom VI Ustava BiH uređena su pitanja nadležnosti, sastava, procedura, te konačnost i obaveznost odluka Ustavnog suda BiH.

Pravila Ustavnog suda BiH

Imajući u vidu da Ustavom nije predviđeno donošenje ustavnog zakona, odnosno posebnog zakona o Ustavnom sudu BiH, operacionalizacija ustavnih odredbi o Ustavnom sudu BiH i bliže uređenje organizacije, nadležnosti i postupka pred Ustavnim sudom vrši se na osnovu Pravila koja, prema članu VI/2.b) Ustava BiH, donosi sam Ustavni sud BiH, većinom glasova svih sudija. Time je iskazana volja ustavotvorca da, na taj način, osigura nezavisnost Ustavnog suda BiH i njegov poseban položaj u sistemu vlasti. Stoga, Pravila Ustavnog suda BiH imaju ustavnu vrijednost. Samo Ustavni sud može donositi propise i opće akte koji se tiču njegovog rada i njegove uloge utvrđene Ustavom Bosne i Hercegovine. Zato, uz Ustav BiH, Pravila Ustavnog suda predstavljaju osnovni akt organizacije i funkcioniranja Ustavnog suda BiH.

Strategija za reformu sektora pravde u BiH za period od 2014. do 2018. godine.

Strateška vizija reforme sektora pravde u BiH za tekući period je efikasan, efektivan i koordiniran sistem pravde u BiH koji je odgovoran prema svim građanima i potpuno usklađen sa standardima EU i najboljom praksom, garantirajući vladavinu prava. U okviru tako definirane vizije, Strategija kao osnovne dugoročne prioritete sektora pravde definira, između ostalog, i:

- Dalje jačati i održavati nezavisnost, odgovornost, učinkovitost, profesionalnost i usklađenost pravosudnog sistema koji osigurava vladavinu prava u BiH;

- Unaprijediti sistem međunarodne pravne pomoći i uspostaviti, jačati i održavati sisteme i postupke kojima se garantira jednak pristup pravdi u BiH;
- Definirati i provesti mjere kojima će sektor pravde u BiH doprinijeti stvaranju povoljnijeg okruženja za održiv ekonomski razvoj u BiH;
- Koordinirati i učiniti djelotvornijim uloge i odgovornosti najvažnijih institucija u sektoru pravde u BiH s ciljem postizanja efektivnijeg, otvorenijeg i odgovornijeg sistema pravde u BiH.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju

Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju kao opći principi sporazuma koji predstavljaju osnovu za unutrašnju i vanjsku politiku strana ugovornica utvrđuju se, između ostalog, i „poštivanje demokratskih principa i ljudskih prava, proglašeni u Univerzalnoj deklaraciji o ljudskim pravima i definiranih u Evropskoj konvenciji o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, Helsinškom završnom aktu i Pariskoj povelji za novu Evropu, poštivanje principa međunarodnog prava, uključujući punu saradnju s Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju (MKSJ), te vladavine prava i principa tržišne privrede, u skladu s Dokumentom Bonske konferencije CSCE-a o ekonomskoj saradnji”.

U okviru Poglavlja VII Sporazuma – „Pravda, sloboda i sigurnost” ugovoreno je da će strane „u međusobnoj saradnji u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova pridavati posebnu važnost učvršćivanju vladavine zakona i jačanju institucija na svim nivoima”.

Strategija proširenja EU za 2015. godinu

Strategijom proširenja EU za 2015. godinu, kao jedan od zaključaka, odnosno preporuka Evropske komisije, istaknuto je da će Komisija nastaviti da usmjerava svoje napore ka osiguravanju toga da prioriteti zemalja budu reforme u oblastima vladavine prava, uključujući i reforme pravosuđa i borbu protiv organiziranog kriminala i korupcije, osnovnih prava, uključujući slobodu izražavanja i borbu protiv diskriminacije. Također, radit će na podsticanju ekonomskog razvoja i jačanju konkurentnosti. Pri tome je istaknuto da su navedena osnovna pitanja i nerazdvojiva i uzajamno osnažujuća. Jačanje vladavine prava povećava pravnu sigurnost, podstiče i štiti investicije, te značajno doprinosi podsticanju ekonomskog razvoja i konkurentnosti. Od suštinske je važnosti da proces proširenja omogući ovakve sinergije, osigura snažniji podsticaj privrednim reformama kako bi države koje teže članstvu uživale u koristima funkcionalnih tržišnih privreda uz vladavinu prava prije nego što se pridruže i time doprinijele boljem funkcioniranju Unije u cjelini. Dodatno, Indikativni strateški dokument za Bosnu i Hercegovinu 2014–2017. godine potcrtava da je vladavina prava centralni faktor strategije proširenja.

Imajući u vidu njegovu ustavnu ulogu i nadležnosti, Ustavni sud BiH je važan faktor za realizaciju dugoročnih prioriteta sektora pravde utvrđenih Strategijom za reformu sektora pravde u BiH za period od 2014. do 2018. godine, kao i za realizaciju načela i obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, te realizaciju prioriteta iz Strategije proširenja EU za 2015. godinu.

3. MANDAT, MISIJA I VIZIJA

Nadležnosti Ustavnog suda BiH definirane su članovima VI/3. i IV/3. Ustava BiH, te Amandmanom I na Ustav BiH. Iz navedenih nadležnosti proizlazi mandat Ustavnog suda BiH.

Mandat

Ustavnom sudu BiH su povjerene klasične ustavnopravne nadležnosti, kao što su apstraktna (normativna) i konkretna kontrola ustavnosti, rješavanje ustavnih sporova između određenih nivoa vlasti ili između institucija Bosne i Hercegovine, kao i apelaciona nadležnost. Osim toga, Ustavni sud rješava blokade u procesu odlučivanja u Parlamentarnoj skupštini BiH, te odlučuje o bilo kakvom sporu u vezi sa zaštitom utvrđenog statusa i ovlaštenja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Misija

Ustavni sud BiH svojim odlukama osigurava zaštitu ustavnih principa i vrijednosti, kao što su suverenitet, teritorijalni integritet države, demokratsko uređenje, a naročito principa vladavine prava i, unutar njega, zaštite prava svih bez diskriminacije i otklanja posljedice kršenja ljudskih prava i osnovnih sloboda koje su učinili redovni sudovi i druge institucije.

Vizija

Blagovremena i efektivna zaštita ljudskih prava i osnovnih sloboda i kontinuiran doprinos zaštiti ustavnopravnog poretka, pravnoj sigurnosti i vladavini prava, što doprinosi da se proklamovani ustavni principi i vrijednosti u potpunosti primjenjuju.

4. ANALIZA OKRUŽENJA

Radi razumijevanja konteksta u kojem se razvija srednjoročni plan rada i stvaranja osnove za definiranje projekata i programa, izvršena je analiza unutrašnjeg stanja koja pruža realnu sliku o eventualnim slabostima i snagama Ustavnog suda kao institucije i analiza vanjskih faktora koji mogu utjecati na realizaciju ciljeva.

4.1. Finansijska i upravno-administrativna samostalnost i nezavisnost Ustavnog suda BiH

Ustavni sud nije dio ni zakonodavne, ni izvršne, niti redovne sudske vlasti, nego je Ustavom BiH pozicioniran kao posebna, samostalna i nezavisna vlast koja, na osnovu tog Ustava, djeluje kao korektivni faktor za ostala tri segmenta vlasti. Stoga je vrlo bitno da Ustavni sud zadrži svoju nezavisnost koja je osnov garancija vladavine prava, demokratije i poštovanja ljudskih prava.

Da bi to postigao, Ustavni sud mora biti nezavisan i u finansijskim pitanjima jer je finansijska nezavisnost veoma važan preduvjet za ostale aspekte nezavisnosti. Nedovoljna sredstva i ograničavanje finansijskih sredstava mogu dovesti u pitanje i princip nezavisnosti pravosuđa.

Finansijska nezavisnost podrazumijeva da Ustavni sud BiH definiše svoje standarde rada i dobije sredstva dovoljna za njegov neometani rad, odnosno realizaciju utvrđenih strateških – srednjoročnih i specifičnih ciljeva, programa i projekata, sve u cilju postizanja uspješnih rezultata rada, nezavisno od djelovanja organa izvršne i zakonodavne vlasti.

Ustavom BiH dato je ovlaštenje Ustavnom sudu BiH da donosi vlastita pravila čime je iskazana volja ustavotvorca da, na taj način, osigura nezavisnost Ustavnog suda BiH i njegov poseban položaj u sistemu vlasti. Stoga, Pravila Ustavnog suda BiH imaju ustavnu vrijednost i kao takva obavezuju i sve druge organe vlasti u Bosni i Hercegovini.

U skladu s Pravilima, nezavisnost Ustavnog suda BiH se izražava, u prvom redu, njegovom finansijskom nezavisnošću koja nužno podrazumijeva: potpunu samostalnost Ustavnog suda BiH u planiranju sredstava dovoljnih za njegovo neometano funkcioniranje, dostavljanje tako utvrđenog i od Ustavnog suda BiH usvojenog prijedloga budžeta Predsjedništvu BiH s ciljem da ga uključe u prijedlog budžeta institucija BiH u smislu člana VIII Ustava BiH, kao i samostalnost Ustavnog suda BiH u raspoređivanju odobrenih sredstava u skladu sa stvarnim potrebama.

Međutim, i pored činjenice da Ustavni sud BiH samostalno priprema, utvrđuje i usvaja prijedlog svog budžeta, u daljnjoj proceduri njegovog odobravanja, kroz proceduru utvrđivanja državnog budžeta i usvajanja Zakona o budžetu institucija BiH, prema postojećem zakonskom rješenju, Ustavni sud BiH se tretira kao „obični“ budžetski korisnik, a njegov budžet ima i dijeli sudbinu budžeta ostalih budžetskih korisnika/institucija.

Upravo navedeno, u konačnom, potvrđuje da je stvarni odnos zakonodavne i izvršne vlasti prema Ustavnom sudu BiH takav da ograničava njegovu finansijsku nezavisnost. Stoga se nužno nameće potreba da se, u skladu s Pravilima, Ustavnom sudu BiH osigura posebna pozicija – tretman i samostalnost u ukupnoj proceduri utvrđivanja i donošenja budžeta.

Daljnji bitan aspekt nezavisnosti i samostalnosti Ustavnog suda BiH jeste osiguranje njegove upravne i administrativne nezavisnosti, a što se ogleda u tome da Ustavni sud mora biti u stanju potpuno nezavisno odlučivati o vlastitoj organizaciji i funkcioniranju i da samo Ustavni sud može donositi propise i opće akte koji se tiču njegovog rada i njegove uloge utvrđene Ustavom BiH. To podrazumijeva da niti jedan organ vlasti ne može niti donositi, niti predlagati, pogotovo ne nalagati donošenje internih akata Ustavnog suda BiH, već to ovisi isključivo i samo od procjene i odluke Ustavnog suda BiH.

Stoga, Ustavni sud BiH kontinuirano nastavlja sa preduzimanjem aktivnosti, u prvom redu sastancima sa članovima i predstavnicima institucija vlasti na najvišem nivou – Predsjedništvo BiH, Parlamentarna skupština BiH, Vijeće ministara BiH – ukazujući na određena neriješena pitanja od značaja za Ustavni sud BiH, a u smislu dosljednog i potpunog poštovanja nezavisnosti, samostalnosti, posebno u segmentu upravno-administrativne i finansijske nezavisnosti i samostalnosti.

4.2. Organizaciona struktura

Članom VI Ustava BiH propisano je da se Ustavni sud BiH sastoji se od devet članova, pri čemu četiri člana bira Predstavnički dom (Parlamenta) Federacije, a dva člana Narodna skupština Republike Srpske. Preostala tri člana bira predsjednik Evropskog suda za ljudska prava nakon konsultacije s Predsjedništvom.

Prema Pravilima Ustavnog suda BiH podršku Ustavnom sudu pruža Sekretarijat, u kome se obavljaju studijsko-analički, pravni, stručno-operativni, računovodstveno-materijalni, informaciono-dokumentacioni, administrativno-tehnički, operativno-tehnički i pomoćni poslovi.

Organizaciona struktura Sekretarijata propisana je Odlukom o organizaciji Sekretarijata Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i prikazana je u grafikonu koji je, kao prilog 2, sastavni dio Srednjoročnog plana rada.

4.3. Ljudski potencijali

Budžetom institucija Bosne i Hercegovine za 2016. godinu Ustavnom sudu BiH su odobrena sredstva za 94 zaposlena, a što uključuje 88 zaposlenih u Sekretarijatu i 6 domaćih sudija. Troje međunarodnih sudija se, također, finansira iz budžetskih sredstava, ali nemaju status zaposlenih lica, odnosno nisu u radnom odnosu, već primaju naknadu za obavljanje funkcije sudije.

U cilju uspostavljanja organizacije Sekretarijata Ustavnog suda Bosne i Hercegovine koja je primjerenija potrebama posla i ostvarenju planiranih ciljeva, početkom 2016. godine usvojena je nova Odluka o organizaciji Sekretarijata prema kojoj su sistematizirana 43 radna mjesta, odnosno 113 izvršilaca.

Potreban broj izvršilaca za realizaciju godišnjih planiranih aktivnosti utvrđuje se godišnjim planom kadrova koji, na prijedlog predsjednika Ustavnog suda, utvrđuje odlukom Veliko vijeće Ustavnog suda prije utvrđivanja prijedloga budžeta Ustavnog suda za narednu budžetsku godinu. Ustavni sud je utvrdio godišnji plan kadrova za 2017. godinu.

Ustavni sud godinama radi ulažući izuzetne napore i sa istim brojem pravnih savjetnika koji su direktno angažirani u radu na predmetima, odnosno na odlukama iz osnovne nadležnosti Ustavnog suda. Ustavni sud je dodatnim naporima tokom prethodne godine osposobio stručne saradnike za rad na manje složenim predmetima.

Također, Ustavni sud već godinama u svim svojim finansijskim dokumentima kontinuirano ističe zahtjev za dodatnim brojem izvršilaca, te da mu odobreni i restriktivni

budžeti ograničavaju broj izvršilaca i mogućnost dodatnog zapošljavanja. I u budžetskom zahtjevu za 2016. godinu Ustavni sud je tražio dodatna sredstva za povećanje broja zaposlenih prema stvarnim potrebama posla i u skladu sa svojom organizacijom. Međutim, nije bilo razumijevanja za ove osnovane i obrazložene zahtjeve.

4.4. Izvori finansiranja

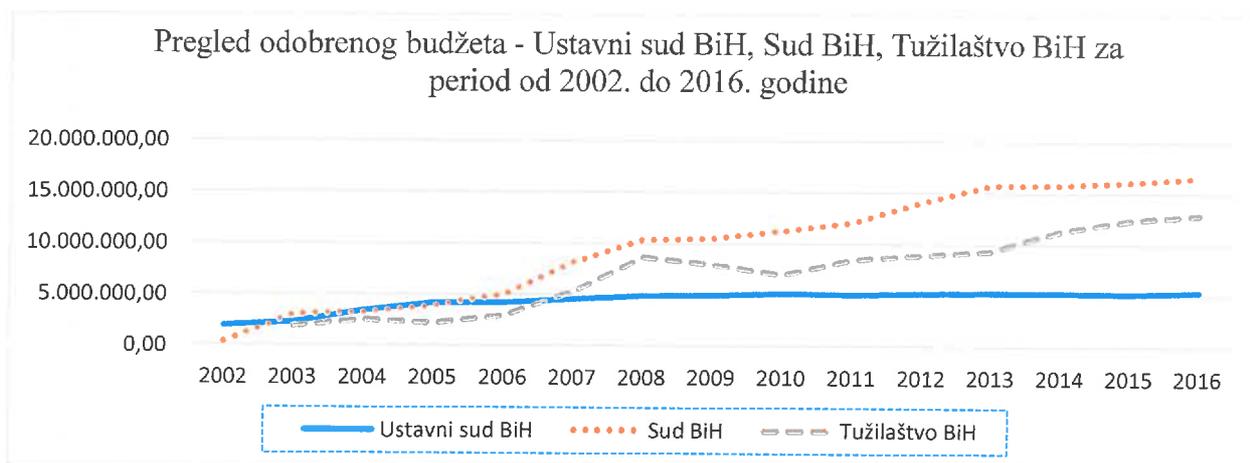
Aktivnosti Ustavnog suda BiH se finansiraju iz budžeta institucija BiH, a izuzetno i u neznatnom dijelu i iz donatorskih sredstava.

Ustavni sud BiH godinama se susreće s istim problemom – državnim budžetom ne odobravaju mu se finansijska sredstva koja bi, u skladu s obimom posla i stvarnim potrebama, bila nužna za izvršavanje njegove Ustavom definirane uloge i misije u društvu.

U procesu izrade budžeta za 2016. godinu budžetski zahtjev Ustavnog suda BiH utvrđen je u iznosu od **6.400.000 KM**, u okviru koga su bila planirana sredstva za postojeći broj zaposlenih i sredstva za dodatno zapošljavanje do potpune popune radnih mjesta predviđenih sistematizacijom.

Međutim, Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2016. godinu, Ustavnom sudu BiH za 2016. godinu odobrena su sredstva u iznosu od **5.382.000 KM**, na bazi 94 izvršioaca. Navedeno predstavlja uvećanje od samo 3% u odnosu na sredstva odobrena Ustavnom sudu BiH budžetom za prethodnu 2015. godinu.

Uz puno razumijevanje opće ekonomske situacije u zemlji evidentno je da se takav restriktivni pristup u odobravanju budžetskih sredstava ne primjenjuje na sve institucije. U sljedećem grafikonu je dat uporedni pregled odobrenog budžeta Ustavnog suda BiH, Suda BiH i Tužilaštva BiH za period od 2002. do 2016. godine.

4.5. Učesnici i partneri

Za ostvarenje ciljeva, programa i projekata koji se utvrđuju ovim Srednjoročnim planom rada, kao učesnici i partneri Ustavnog suda BiH u ovom procesu, pojavljuju se:

- Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, zakonodavni organi entiteta i Brčko distrikta, te sudovi i tužilaštva na svim nivoima u Bosni i Hercegovini (kao učesnici u postupku pred Ustavnim sudom);
- Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo BiH, Vijeće ministara BiH, Ministarstvo finansija i trezora BiH (u pogledu finansiranja Ustavnog suda);
- Služba za zajedničke poslove institucija BiH (u pogledu unutrašnje kontrole i sigurnosti zaposlenih, održavanja prostora i infrastrukture za potrebe Ustavnog suda);
- Evropski sud za ljudska prava (u pogledu pravne saradnje na polju zaštite ljudskih prava i osnovnih sloboda);
- Kancelarija agenta Vijeća ministara BiH pred Evropskim sudom za ljudska prava (u pogledu komunikacije sa Evropskim sudom za ljudska prava i izvršenja presude u odnosu na Bosnu i Hercegovinu);
- Venecijanska komisija (u pogledu pravne saradnje na polju zaštite ljudskih prava i osnovnih sloboda);
- Visoko sudsko i tužilačko vijeće (u pogledu uspostavljanja sistema elektronske razmjene podataka koji se evidentiraju u Sistemu za automatsko upravljanje predmeta u redovnim sudovima koji je u nadležnosti VSTVBiH (CMS) i Sistemu za upravljanje predmetima Ustavnog suda BiH (SUP).

4.6. SWOT analiza

Za utvrđivanje snaga i slabosti, kao i prilika i prijetnji koje utječu na rad Ustavnog suda BiH korištena je SWOT analiza.

	<i>POZITIVNE</i>	<i>NEGATIVNE</i>
<i>UNUTRAŠNJE</i>	<p>Snage</p> <ul style="list-style-type: none"> - Profesionalan i stručan kadar - Kvalitetni interni akti koji uređuju organizaciju i sistematizaciju - Povezanost organizacionih jedinica Sekretarijata - Dobro razvijen sistem interne razmjene informacija (vertikalno i horizontalno) - Otvorenost prihvatanja promjena u organizaciji rada - Uspostavljen adekvatan sistem praćenja rada ocjenjivanjem - Dobri međuljudski odnosi - Kvalitetna IT podrška 	<p>Slabosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nedovoljna popunjenost sistematiziranih radnih mjesta - Nedostatak adekvatnog prostora za uspostavu savremene sudske Pisarnice - Nedostatak adekvatnog prostora za arhiviranje predmeta - Potreba za otklanjanjem pojedinačnih slabosti u segmentu upravljanja ljudskim resursima, upravljanja promjenama, te u strateškom planiranju - Nepostojanje adekvatnog sigurnosnog sistema
<i>VANJSKE</i>	<p>Prilike</p> <ul style="list-style-type: none"> - Redovno finansiranje kroz budžet - Mogućnost pristupa donatorskim sredstvima 	<p>Prijetnje</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nedovoljna finansijska sredstva - Utjecaj mjera štednje na ograničenje broja izvršilaca - Nedosljedno i nepotpuno poštovanje nezavisnosti, samostalnosti i značaja Ustavnog suda - Nemogućnost korištenja kancelarijskog prostora koji pripada Ustavnom sudu u punom kapacitetu - Politički i medijski pritisci

5. PROGRAMSKA OPREDJELJENJA

Srednjoročni cilj

Srednjoročni cilj: Jačanje vladavine prava

Specifični cilj

Specifični cilj: Osiguranje zaštite ustavnih principa i vrijednosti, a naročito principa vladavine prava i, unutar njega, zaštite prava svih bez diskriminacije

Program

Unapređenje procesa rješavanja predmeta (efikasnost i kvalitet), jačanje nezavisnosti, samostalnosti i značaja Ustavnog suda BiH i promocija zaštite ljudskih prava i osnovnih sloboda u BiH

Projekti

U okviru programa „Unapređenje procesa rješavanja predmeta (efikasnost i kvalitet), jačanje nezavisnosti, samostalnosti i značaja Ustavnog suda BiH i promocija zaštite ljudskih prava i osnovnih sloboda u BiH“ identificirani su sljedeći projekti:

Projekat 1. Rad na ustavnosudskim predmetima i jačanju nezavisnosti, samostalnosti i značaja Ustavnog suda BiH

Projekat 2. Razvoj ljudskih kapaciteta

Projekat 3. Osiguranje adekvatnih uvjeta rada Ustavnog suda BiH

Projekat 4. Razvoj međunarodne saradnje i promocija zaštite ljudskih prava

6. RESURSI I KAPACITETI POTREBNI ZA POSTIZANJE CILJEVA

Imajući u vidu trenutni i očekivani broj novoprimljenih predmeta, stanje predmeta u radu i dinamiku njihovog rješavanja, te broj izvršilaca, očigledno je da je broj izvršilaca, u prvom redu stručnog osoblja koje je neposredno angažirano u radu na predmetima iz osnovne nadležnosti Ustavnog suda, nedovoljan da bi se osiguralo neometano, neovisno, efikasno i blagovremeno funkcioniranje i vršenje poslova iz nadležnosti Ustavnog suda utvrđenih Ustavom Bosne i Hercegovine. Stoga, Ustavni sud BiH je Planom kadrova za 2017. godinu predvidio zapošljavanje 16 dodatnih izvršilaca, u skladu sa stvarnim potrebama posla. U skladu s ovim bit će pripremljen prijedlog budžeta Ustavnog suda BiH za 2017. godinu.

Također, mora se konstatirati sporost u osiguravanju adekvatnih prostornih uvjeta za rad Ustavnog suda BiH, odnosno činjenica da još nije u potpunosti proveden Zaključak Predsjedništva Bosne i Hercegovine iz 2004. godine kojim je utvrđeno da će Ustavni sud Bosne i Hercegovine nastaviti koristiti prostor na trećem spratu zgrade Predsjedništva BiH koji je do 6. aprila 1992. godine koristio isključivo i u cjelini Ustavni sud SR Bosne i Hercegovine. Naime, iako je od donošenja navedenog zaključka prošlo dvanaest godina, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH još uvijek koristi deset prostorija, a Ministarstvo civilnih poslova jednu prostoriju na trećem spratu zgrade koje su pripadale i pripadaju Ustavnom sudu BiH.

Rješavanje ovog pitanja veoma je značajno radi osiguranja potrebnih prostornih kapaciteta/kancelarija za potrebe Ustavnog suda BiH, te posebno radi planiranog i nužnog uspostavljanja i provođenja zaokruženog sistema odgovarajućih sigurnosnih mjera koje u ovom trenutku nije moguće provesti s obzirom da Ustavni sud BiH još uvijek nije jedini/isključivi korisnik svoga prostora na trećem spratu zgrade Predsjedništva BiH.

Aktuelna saznanja da se u prizemlju zgrade Predsjedništva BiH renoviraju samo neke prostorije/kancelarije za potrebe Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (manje od potrebnog broja da bi se sve koje trenutno koriste vratile na upotrebu Ustavnom sudu BiH) ne djeluju ohrabrujuće jer to znači da ni do kraja 2016. godine Ustavnom sudu BiH neće biti stavljene na raspolaganje i preostale prostorije na trećem spratu. Stoga, Ustavni sud BiH je inicirao da se putem budžeta Službe za zajedničke poslove institucija BiH, kao i samog Ministarstva, osigura dovoljno sredstava kako bi se navedeno Ministarstvo, u potpunosti i konačno, iselilo iz prostorija koje pripadaju Ustavnom sudu BiH, nakon čega bi se pristupilo njihovom renoviranju, te opremanju namještajem i opremom, što podrazumijeva planiranje i osiguranje dovoljno sredstava za tu namjenu.

Nadalje, vraćanjem kancelarija Ustavnom sudu BiH, osim boljih radnih uvjeta, konačno će se stvoriti i prostorni uvjeti za uspostavljanje sudske Pisarnice koja će moći odgovoriti stvarnim potrebama posla i organizaciji rada u Ustavnom sudu BiH, kao i za uspostavljanje adekvatnog arhivskog prostora. Navedeno podrazumijeva potrebu planiranja i osiguranja budžetskih sredstava koja će se usmjeriti na neophodnu adaptaciju prostorija za uspostavljanje sudske Pisarnice i arhive i za njihovo adekvatno opremanje namještajem i opremom.

Konačno, još uvijek nije riješena rekonstrukcija krova zgrade Predsjedništva BiH, budući da postojeće stanje ne samo što prouzrokuje materijalnu štetu na zgradi i unutar zgrade već,

pokazalo se, ugrožava i fizičku sigurnost zaposlenih u Ustavnom sudu BiH (prokišnjavanje, obrušavanje plafona, i sl.).

7. OKVIR ZA PRAĆENJE PROVOĐENJA PLANA I EVALUACIJU REZULTATA

7.1. Pokazatelji uspjeha i rezultata

Radi utvrđivanja i praćenja stepena ostvarenja utvrđenog **srednjoročnog cilja** i praćenja napretka Ustavnog suda BiH u ostvarenju svog mandata i misije, utvrđen je sljedeći pokazatelj uspjeha:

Smanjen procenat predmeta u kojima je utvrđena povreda ustavnih prava i sloboda u odnosu na ukupni broj riješenih predmeta (podrazumijeva da redovni sudovi i drugi državni organi na svim nivoima prihvataju pravne stavove i praksu Ustavnog suda BiH)

Radi utvrđivanja i praćenja stepena ostvarenja utvrđenog **specifičnog cilja**, utvrđen je sljedeći pokazatelj uspjeha:

Skraćenje vremena rješavanja predmeta od njihovog prijema u Ustavni sud BiH.

Radi praćenja ostvarenja utvrđenih programa i projekata, Akcionim planom srednjoročnog plana rada Ustavnog suda BiH, definirani su posebni pokazatelji rezultata.

7.2. Monitoring i izvještavanje

Monitoring, odnosno praćenje provođenja ovog srednjoročnog plana podrazumijeva sistematsko i redovno praćenje napretka u implementaciji projekata i akcionog plana, te vrednovanje napretka u realizaciji definiranih ciljeva i njihovog ostvarenja, kao i eventualno redefiniranje postavljenih ciljeva, programa i projekata.

Rukovodioci svih organizacionih jedinica Sekretarijata Ustavnog suda BiH zaduženi su za kontinuiranu implementaciju i praćenje Akcionog plana srednjoročnog plana rada Ustavnog suda BiH za period od 2017. do 2019. godine, uz obavezu kontinuiranog dostavljanja Izvještaja o realizaciji programa i projekata Timu za srednjoročno planiranje, na polugodišnjoj i godišnjoj osnovi, a po potrebi i češće.

Tim za srednjoročno planiranje na polugodišnjoj i godišnjoj osnovi putem unaprijed definiranih pokazatelja uspjeha i rezultata:

- pratit će realizaciju srednjoročnog i specifičnih ciljeva, programa i projekata Suda,
- kontinuirano će raditi na otklanjanju eventualnih prijetnji i nedostataka koji mogu nastati tokom implementacije Akcionog plana, te
- na polugodišnjoj i godišnjoj osnovi dostavljati izvještaj predsjedniku Ustavnog suda BiH.

Broj: P-441/16
30. septembra 2016. godine
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Mirsad Čeman

Specifični cilj	Programi	Projekti	Odgovorno st za impl.	Pokazatelj	Jedinica mjerenja	Polazna vrijednost	Cijana vrijednost 2017.	Cijana vrijednost 2018.	Cijana vrijednost t 2019.	Procijenjeni troškovi godina 2017.	Procijenjeni troškovi godina 2018.	Procijenjeni troškovi godina 2019.	UKUPNI TROŠKOVI	Budžet	Zajmovi	Donacija	Ostali izvori	Ukupno	Program u DOB-u				
Jačanje vladavine prava	Unapređenje procesa rješavanja predmeta (efikasnost i kvaliteta), jačanje nezavisnosti, samostalnosti i značaja Ustavnog suda i osnovnih sloboda u BiH	Rad na ustavnosudskim predmetima i jačanju nezavisnosti i samostalnosti USBH	USBH, PSBiH, Predsjedništvo BiH, VMBiH, MFTBiH	Smanjen procenat predmeta u kojima je utvrđena povreda ustavnih prava i sloboda u odnosu na ukupni broj riješenih predmeta (podrazumijeva da redovni sudovi i drugi državni organi na svim nivoima prihvataju pravne stavove i praksu Ustavnog suda BiH)	%	18	18	17	17		6.400.000	6.400.000	6.400.000	19.200.000	19.200.000								
				Skrtačenje vremena rješavanja predmeta od njihovog prijema u Ustavni sud BiH	godina	3,5	3	3	2,5		6.400.000	6.400.000	6.400.000	6.400.000	6.400.000	19.200.000	19.200.000					033050	
				Stepen ostvarenja norme	%	100	100	100	100		6.400.000	6.400.000	6.400.000	6.400.000	6.400.000	19.200.000	19.200.000					033050	
				Stepen osiguranja upravno-administrativne i finansijske nezavisnosti i samostalnosti Ustavnog suda u odnosu na druge organe vlasti i bilo koje vanjske utjecaje	opisno	zadovoljava jući	doobar	visok															
				Broj izdatih stručnih publikacija	broj	2	2	2	2														
				Postotak zahtjeva za pristup informacijama u kojima je odgovoreno u roku	%	100	100	100	100														
				Unaprijeđen kvalitet i efikasnost u radu na predmetima; ustavna prava i slobode građana se ostvaruju u skladu s najvišim međunarodno priznatim standardima; osigurana dovoljna budžetska sredstva za funkcioniranje USBH; osigurana dosljedna primjena internih akata USBH, osiguran adekvatan institucionalni položaj i značaj USBH, kao i značaj funkcije koju obavljaju predsjednik, potpredsjednici i sudije Ustavnog suda BiH.										5.216.000	4.996.000	4.990.000	15.202.000	15.202.000					033050
				Razvoj ljudskih kapaciteta	USBH	Popunjavanje upražnjenih radnih mjesta; stručno i motivirano osoblje i unaprijeđen kvalitet rada								908.000	914.000	920.000	2.742.000	2.742.000					033050
				Osiguranje adekvatnih vojaka rada USBH	USBH, Predsjedništvo BiH, SZPBiH, MVTEOBiH	Sistem upravljanja predmetima (SUP) funkcionira u punom kapacitetu; IT oprema se redovito obnavlja; SUP povezan sa CMS-om (sistem upravljanja predmetima u sudovima); Vraćeno 11 kancelarija na korištenje USBH koje su i renovirane; renovirani i opremljeni prostor nove sudske pisarnice; renoviran i opremljen prostor za potrebe čuvanja arhivske građe; uspostavljen adekvatan sigurnosni sistem								157.000	361.000	396.000	854.000	854.000					033050
				Razvoj međunarodne saradnje i promocija zaštite ljudskih prava	USBH	USBH zastupljen u radu međunarodnih organizacija i konferencija; USBH organizira i zastupljen je u radu okruglih stolova i konferencija; kontinuirana izdavačka djelatnost; dostupnost svih publikacija USBH u elektronskoj formi; unaprijeđena komunikacija s javnošću; unaprijeđena internetska stranica, korisnički interfejs unaprijeđen, jednostavniji, pristupačniji i sadržajiji								110.000	129.000	154.000	402.000	402.000					

